

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylis
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirklauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

NARKOTINIŲ MEDŽIAGŲ IR ALKOHOLIO PRIKLAUSOMYBĖS SUTRIKIMŲ STIGMOS PASIREIŠKIMAS LIETUVOS VISUOMENĖJE

Autorė. Mantė ŽUTAITĖ, IV kursas.

Vadovė. Asist. dr. Justina RAČAITĖ, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra.

Tikslas. Nustatyti Lietuvos visuomenės požiūrį į priklausomybės sutrikimus ir palyginti požiūrio skirtumus pagal priklausomybės tipą.

Metodai. Atliktas skerspjūvio tyrimas, duomenys rinkti naudojant internetinę anoniminę apklausą. Tyrime dalyvavo ³18 metų Lietuvos gyventojai. Sukurtas originalus klausimynas, skirtas įvertinti visuomenės požiūrį į priklausomybės sutrikimus ir tuo susijusią stigmą. Duomenų apdorojimui ir analizei naudotos „Excel“ ir „R Commander“ programos. Skirtumai laikyti statistiškai reikšmingais kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Tyrime dalyvavo 387 respondentai iš 40 Lietuvos savivaldybių. Analizuoti 79,6% moterų ir 20,4% vyrų užpildyti klausimynai. Palyginus teiginius pagal lytį, amžių ir užimtumo statusą – reikšmingų stigmos pasireiškimo skirtumų nenustatyta ($p > 0,05$). Apklausoje 88,9% respondentų teigė susidūrę su žmonėmis turinčiais / turėjusiais priklausomybės sutrikimų (PS). Su alkoholio priklausomybės sutrikimų (APS) turinčiu žmogumi, vengtų gyventi kaimynystėje 62,5%, su narkotikų priklausomybės sutrikimų (NPS) turinčiu – 90,9% respondentų. Dauguma, 93,1%, teigė, kad NPS turintys asmenys kelia pavojų aplinkiniams, o APS atveju – 77,5%. Tarp respondentų nesutinkančių su teiginiu, jog vengtų gyventi šalia asmens su APS, 34,8% nesutiko, o 65,2% sutiko, kad vengtų gyventi kaimynystėje su NPS turinčiu asmeniu ($p < 0,001$). Tarp respondentų, kurie nesutiko, kad APS turintys asmenys kelia pavojų aplinkiniams, 39,4% nesutiko, o 60,6% sutiko, kad NPS turintys asmenys pavojingi ($p < 0,001$). Tarp nepakankamai informacijos apie PS turinčių asmenų – 89,2% sutiko su teiginiu, jog APS turintis asmuo kelia pavojų aplinkiniams, o 10,8% nesutiko ($p < 0,001$). Stokojantys informacijos apie PS – 97,6% respondentai, sutiko, kad turintys NPS kelią pavojų aplinkiniams ir tik 2,4% nesutiko ($p < 0,05$). Statistiškai reikšmingų skirtumų tarp turimos informacijos apie PS ir požiūrio į gydymo veiksmingumą nenustatyta ($p > 0,05$).

Išvados. Tyrimas atskleidė, kad požiūris į PS pagal sociodemografinius veiksnius nesiskyrė, tačiau pastebėta, kad NPS labiau stigmatizuojamas lyginant su APS. Asmenys, kuriems trūksta informacijos apie PS, labiau linkę turėti stigmatizuojantį požiūrį.

Raktažodžiai. Priklausomybės; narkotikai, alkoholis; stigma; informacija.